

שאל

אבירד וירגדר

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 18:16

יציאת השבת: 19:14

ה' תשרי תשע"ג

גיליון מס' 85

תהא שנת עמך גאלת

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שבת

הסתר שאינו הסתר

משיחותיו של הרבי מליובאוויטש

פרשת זילך נקראת פעמים רבות ב'שבת תשובה', ומכאן שיש קשר פנימי ותוכני בין הפרשה לבין התשובה. ואכן, בפרשה זו מופיעים דברי מוסר ותוכחה על מה שיקרה לעם ישראל אם יעזוב חלילה את התורה והמצוות, וזאת, כדי לעורר את הלבבות לתשובה.

ידוע ההבדל בין סוג התשובה הרגיל לבין התשובה של 'שבת תשובה'. בשבת זו התשובה אינה מתוך מרירות אלא מתוך שמחה, שכל ענינה להתקרב יותר ויותר אל ה'. לכן עלינו למצוא בפרשה גם סוג זה שבתשובה.

דמיון בלבד

ואכן הדבר נרמז בפסוק: "וחרה אפי... ועזבתים והסתרתני פני מהם". כאן יש שתי אזהרות: אחת, שאם יסור עם ישראל מדרך התורה, יעזבנו ה' ויסיר ממנו את שמירתו. השנייה, שנוסף לצרות עצמן, הקב"ה גם יסתיר את פניו מאתנו ולא ישמע את זעקתנו.

אולם כשמדייקים בלשונה של התורה עולה, שבאזהרה זו נרמזת גם אהבתו הגדולה של הקב"ה לעמ"י. הקב"ה אינו אומר שיעצום את עיניו, חלילה, מאיתנו. הוא רק 'יסתיר' את פניו כלפינו, דבר שרק יצור בנו את התחושה שהוא אינו רואה את הצרות, אבל הוא עצמו לא יסתיר את עיניו מאיתנו. וכפי שמפרש רש"י: "כמו שאיני רואה בצרתם".

רואה ומצטער

העלמת העין מהצרות אינה אמיתית, אלא רק דמיון שלנו. הקב"ה אומר שיצור את התחושה הזו כדי לעורר את עם ישראל לשוב בתשובה. הדבר דומה לאב שמסתתר מפני בנו הסורר, כדי לעורר אצל הבן תחושה של בדידות, במטרה שימהר לחפש אחר אביו ולשוב אליו.

אולם הקב"ה בעצמו לא זו בלבד שהוא רואה ומרגיש

1. כיצד מפרש רש"י את הפסוק: "לא אוכל לצאת ולבוא"?
א. איני רשאי.
ב. נסתמו ממני מעינות החכמה.
2. א. באיזה תאריך נולד ונפטר משה? ב. מי עוד נפטר באותו תאריך שבו נולד?
א. ז' באדר. ב. דוד המלך נולד ונפטר בשבועות.
3. מי אמר למי: א. חזק ואמץ? ב. חיזקו ואימצו?
א. משה ליהושע.
ב. משה לבני ישראל.
4. משה דיבר עם יהושע "לעיני כל ישראל". באיזה מקום נוסף מוזכר ביטוי זה בתורה? הפסוק האחרון בתורה מסתיים במילים "לעיני כל ישראל".
5. על אילו דברים נאמר בפרשתנו: "עד תומם"?
א. "ויהי ככלות משה לכתוב את דברי התורה עד תומם".
ב. "וידבר משה את דברי השירה הזאת עד תומם".
6. משה קרא ליהושע "לעיני כל ישראל". מה רמז בכך?
יש בו רמז לכל חלקי העם: כהנים, לויים וישראלים. לעיני = לויים, כל = כהנים, ישראל = ישראלים.
7. "הקהל את העם האנשים הנשים והטף". לאיזו מטרה נקהלו כל אחד מהמפורטים כאן? (רש"י)
האנשים ללמוד; הנשים לשמוע; הטף להביא שכר למביאיהם.
8. "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת". ציין 2 פירושים למילה שירה.
א. שירה = שירת האזינו (רש"י).
ב. שירה = התורה. מכאן למדים שכל יהודי צריך לכתוב ספר תורה לעצמו.
9. משה נפטר בגיל 120. ציין עוד אישים שנפטרו בגיל כזה.
רבי עקיבא, הלל הזקן, ורבן יוחנן בן זכאי.
10. מה שמות מלכי האמורי המוזכרים בפרשה?
סיחון ועוג.

בצרותנו, אלא יתירה מזו: "בכל צרתם - לו צר". בשעה שעם ישראל שרוי בצרה אף הקב"ה עצמו שרוי באותה צרה וממתין בכליון עיניים שבנ"י ישובו אליו בתשובה שלמה.

תשובה בשמחה

דבר זה מבטא ומדגיש את אהבתו העצומה של הקב"ה לעם ישראל, שגם אם העם חוטא ומפנה לו עורף, אין הקב"ה חדל לרגע מלהיות קשוב לעם. גם אם הוא מסתיר את פניו מאיתנו, כדי לעוררנו לתשובה, אין זו הסתרה אמיתית אלא הוא מוסיף לראות הכל ולשמוע הכל.

ידיעה זו צריכה להביאנו לשמחה גדולה גם בימי הצרות, וממילא התשובה תהיה מתוך שמחה ומתוך אהבה, ואז נזכה שגם הקב"ה יתגלה אלינו פנים אל פנים, בחיבה גלויה ובאהבה גלויה, ויעניק לנו את כל הברכות מידו המלאה.

שאלות ותשובות – הפטרת שובה

הידעת?

"ויאמר ה' סלחתי כדבריך"
פעם כשהגיע ר' לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל בתפילת "כל נדרי" לפס' "ויאמר ה' סלחתי כדבריך", הפסיק רגע ואמר: "רבותי, 'כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם' ובכן נאמר נא דבר בשם אומרו: 'ויאמר ה': סלחתי כדבריך'".

- איזה ביטוי מביע את הרעיון שהתפילה באה במקום הקרבנות?
"ונשלמה פרים שפתינו".
- "אשר בן ירוחם יתום", איזה אמורא נקרא ע"ש פסוק זה?
ראשי תיבות- **אביי**. הוא נקרא כך כי לא הכיר את הוריו: אביו מת לפני שנולד, ואימו נפטרה בלידה!
- "פריחת ישראל נמשלה ל- 2
- צמחים מה הם?
שושנה וגפן.
- איילו פסוקים מתפילות ראש השנה מקורם בהפטרותנו?
פסוקים הכלולים בתפילת התשליך: "מי קל כמוך נושא עוון ועובר על פשע ותשליך במצולות ים כל חטאתם."
- פרט את סוגי הארבה המוזכרים בהפטרה.
ארבה, ילק, חסיל וגזם.

שאלות ותשובות על יום הכיפורים

השלם את הפסוק

- פרט 5 מנהגים שעושים בערב יום הכיפורים?
א. כפרות. ב. התרת נדרים. ג. טבילה במקווה. ד. צדקה. ה. 39 מלקות.
- מדוע נוהגים ללבוש בגדים בצבע לבן ביום הכיפורים?
כדי לקיים את דברי הנביא: "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו".
- ציין 2 עניינים הקשורים ליום הכיפורים שמספרם הוא 5?
א. 5 עינויים. ב. 5 תפילות בחג.
- איזה פסוק אומרים 3 פעמים לפני תפילת "כל נדרי"?
"אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה".
- בצילו של איזה עץ ישב יונה הנביא?
קיקיון.
- ציין כמה תוספות או שינויים בתפילת העמידה בעשרת ימי תשובה?
בתפילת העמידה מוסיפים: "זכרנו לחיים", "מי כמוך" ו"כתוב בספר חיים"; ומשנים את הנוסח ב"המלך הקדוש"; "המלך המשפט".
- באיזו תפילה מוסיפים לפני העמידה את הפסוק: "כי ביום הזה יכפר עליכם ... מכל חטאותיכם לפני ה' תטהרו"?
בתפילת ערבית.
- א. באיזו פרשה קוראים בתורה בשחרית? ב. מדוע פרשה זו? א. בפרשת אחרי מות, בספר ויקרא.
- ב. כי בה מתוארת עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים.
- מדוע קוראים במנחה את ספר יונה? ציין 2 סיבות.
א. בגלל שחזרה בתשובה ביטלה את הגזירה על אנשי נינווה. ב. בה מובלט הרעיון שהקב"ה מלוא הארץ כבודו שהרי גם ממעי הדג שמע את תפילת יונה!
- א. כמה פעמים אומרים וידוי בתפילות יום הכיפורים? ב. מה משמעות מספר זה?
א. 10 פעמים. ב. כדי לתקן מה שפגמנו בנאמר ב- 10 הדברות.
- א. מהי התפילה האחרונה ביום הכיפורים? ב. מהן 2 המשמעויות לשם זה?
א. תפילת נעילה. ב. 1. בשעה זו ננעלו שערי בית המקדש וגם ננעלים שערי השמים. 2. התפילה שמסיימת את היום הקדוש.
- כיצד מתמשש הביטוי: "מצווה גוררת מצווה" במוצאי יום הכיפורים?
במוצאי יום כיפור מתחילים כבר בבניית הסוכה.
- מדוע הכהן הגדול לא נכנס לפני ולפנים בבגדי זהב?
כי הזהב מזכיר את חטא עגל הזהב ואין קטגור נעשה סניגור.
- מתי חוברה תפילת כל נדרי? בימי האנוסים בספרד.

- ואמנצו, אל-תיראו ואל-תערצו מפניהם:
- מקץ שנים, במועד שנת השמיטה--בזוג הסכות;
- וירא יהוה , בעמוד ענן;
- משה, את-התורה הזאת;
- כי אתה תבוא את-העם הזה, אל-הארץ אשר יהוה לאבתם לתת להם;
- כי ידעתי את-יצרו, אשר הוא עשה היום, בטרם אביאנו, אל-הארץ אשר ;
- בבוא כל-ישראל, לראות את- יהוה אלהיה, במקום, אשר יבחר;
- הקהלו אלי את-כל-זקני , ושטריכם;

זכות הלימוד בעלון מוקדשת לעילוי נשמת צילה בת זאב הכהן ז"ל ולרפואתם המהירה והשלמה של חנה בת בתיה בדרה וליאב בן שגית

להקדשות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com